

ДУ «ІНСТИТУТ ОТОЛАРИНГОЛОГІЇ ім. проф. О.С. КОЛОМІЙЧЕНКА НАМН УКРАЇНИ»
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ МЕДИЧНЕ ТОВАРИСТВО
ЛІКАРІВ-ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІВ»

Журнал
**вушних,
носових
і горлових
хвороб**

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
ДВОМІСЯЧНИЙ
ЖУРНАЛ

Заснований у січні
1924 року

№ 4

липень – серпень
2018

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ЗАБОЛОТНИЙ Д.І. (*головний редактор*)

АБИЗОВ Р.А.
ВЕРЬОВКА С.В.
ІСЬКІВ Б.Г.
КАРАСЬ А.Ф.
КОСАКОВСЬКИЙ А.Л.
ЛУКАЧ Е.В.
МЕЛЬНИКОВ О.Ф.
МІТІН Ю.В.
НАУМЕНКО О.М.
САМБУР М.Б. (*заст. голов. редактора*)
СУШКО Ю.О.
ТІМЕН Г.Е.
ТИШКО Ф.О.
ХОЛОДЕНКО Т.Ю.
ШИДЛОВСЬКА Т.В.
ШКОРБОТУН В.О.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

АБАБІЙ І.І. (Кишинів, Республіка Молдова)
АМОНОВ Ш.Э. (Ташкент, Узбекистан)
БЕЗШАПОЧНИЙ С.Б. (Полтава)
БЕРЕЗНЮК В.В. (Дніпропетровськ)
ВІЧЕВА Д. (Болгарія)
ГАРЮК Г.І. (Харків)
ГОФМАН В.Р. (Санкт-Петербург, Росія)
ГУСАКОВ О.Д. (Запоріжжя)
ГЮЛЛІНГ Е.В. (Фінляндія)
ДАЙХЕС М.А. (Москва, Росія)
ДЖУЛЬ П. (Детройт, США)
ЖУРАВЛЬОВ А.С. (Харків)
КЩУК В.В. (Вінниця)
КРУК М.Б. (Львів)
МАКАРИНА-КІБАК Л.Е. (Мінськ, Республіка Білорусь)
НАКАТІС Я.О. (Санкт-Петербург, Росія)
ПЛАКСИВИЙ О.Г. (Чернівці)
ПОПОВИЧ В.І. (Івано-Франківськ)
ПУХЛІК С.М. (Одеса)
ТРОЯН В.І. (Запоріжжя)
ТУЛЕБАЄВ Р.К. (Астана, Республіка Казахстан)
ЦИМАР А.В. (Львів)
ЯНОВ Ю.К. (Санкт-Петербург, Росія)
ЯШАН І.А. (Тернопіль)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія КВ №1770,
видане Міністерством України у справах преси та інформації 07.12.1995 р.

«Журнал вушних, носових та горлових хвороб» включено до Переліку наукових фахових видань України

Видання представлено в наукометричних базах даних: Google Академія; Index Copernicus; ResearchGate; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

Відповідальність за точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей, а також за розголошення закритої інформації несуть автори.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій.

Передрук публікацій здійснювати тільки за згодою редакції.

Адреса редакції: 03680, м. Київ-680, вул. Зоологічна, 3. Телефон: 483-12-82

Підписано до друку 30.08.2018

Формат 60x84/8. Друк офсетний. Тираж 1000 прим. Замовлення № 9-1031

Виготовлено у ТОВ «Вістка».

*О.Г. ПЛАКСИВИЙ, І.В. КАЛУЦЬКИЙ, О.О. МАЗУР,
І.В. НЕЗБОРЕЦЬКИЙ, О.Г. СПІВАК*

ПРИСТРІЙ ДЛЯ ЗУПИНКИ КРОВОТЕЧІ З МИГДАЛИКОВИХ НІШ ПРИ ТОНЗИЛЕКТОМІЇ

*ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»
(ректор – проф. Т.М. Бойчук)*

На сьогодні відомо, що тонзилектомія показана при хронічному декомпенсованому тонзиліті, що проявляється рецидивами ангіні, хронічним тонзилогенним сепсисом, субфібрилітетом, паратонзилітами та паратонзиллярними абсцесами, бактерієносійством дифтерії [1-3]. При всіх хронічних тонзилітах, що поєднуються з іншими захворюваннями інфекційно-токсико-алергічної природи (ревматизм, інфекційний неспецифічний поліартрит, захворювання серця, жовчних шляхів, нирок, щитовидної залози, деякі захворювання нервової системи, шкіри тощо), показання до тонзилектомії обґрунтовуються в кожному випадку наявністю зв'язку між тонзилітом і цими захворюваннями, а також вибором найбільш сприятливого моменту для операції [2-5]. При посиленому фібринолізі під час операції і в післяопераційному періоді виникає необхідність застосування способу зупинки кровотечі при тонзилектомії [4, 7].

Прототипом корисної моделі для зупинки кровотечі при тонзилектомії є запропоновані спеціальні затискачі-компресори Микулича, Дуаєна, Босвіля, Маршика, В.П. Воскресенського та ін., бранші яких стискають тонзиллярну нішу ззовні і з внутрішньої сторони. При цьому до внутрішньої бранші прикріплюють щільний тампон відповідно до розміру ніші, а під зовнішню підкладають товстий шар марлі чи вати. Після цього щільно стискають бранші і за-

лишають інструмент на деякий час, протягом якого систематично застосовують знеболюючі засоби [6, 7].

До недоліків прототипу можна віднести технічні складності зупинки кровотечі і тривалий час операції.

В основу пристрою для зупинки кровотечі з мигдаликових ніш при тонзилектомії поставлена задача забезпечити скорочення тривалості операції, зменшення крововтрати, попередження ускладнень, які пов'язані з кровотечею та крововтратою, економити перев'язувальний матеріал, не використовувати спеціальне та дороге хірургічне обладнання [8].

Спільними ознаками прототипу та корисної моделі пристрою для зупинки кровотечі з мигдаликових ніш при тонзилектомії є внутрішня та зовнішня бранші, марлевий тампон.

Відмінність нашого пристрою полягає у використанні зовнішньої бранші з атравматичним наконечником; кільцеподібної пружини; заплічків внутрішньої та зовнішньої бранші; зйомних рукояток [8].

Характеристику винаходу порівняно з прототипом подано у таблиці.

Зупинка кровотечі з мигдаликових ніш під час тонзилектомії і після неї створює в деяких випадках значні труднощі для ЛОР-хірурга: збільшує тривалість операції; вимагає високої професійної підготовки хірурга; часто супроводжується значною

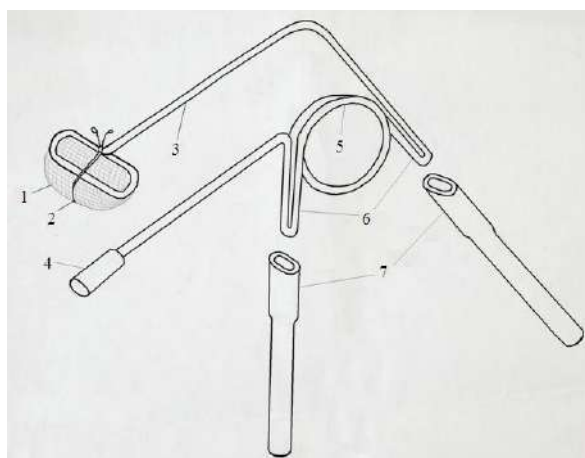
крововтратою; може ускладнюватися аспірацією крові в дихальні шляхи і можливо отрогенним стороннім тілом (голка для

ушивання піднебінних дужок, тампон) [6, 7]. Гостра крововтрата може представляти загрозу життя хворого.

Ознаки	Винахід	Прототип
Марлевий тампон	використовується	використовується
Фіксуєча нитка	використовується	не використовується
Внутрішня бранша	використовується	використовується
Зовнішня бранша з атравматичним наконечником	використовується	не використовується
Заплічки внутрішньої та зовнішньої бранші	використовується	не використовується
Зйомці рукоятки	використовується	не використовується

На рисунку наведено загальну схему пристрою (вигляд спереду): 1 – марлевий тампон; 2 – фіксуєча нитка; 3 – внутрішня бранша; 4 – зовнішня бранша з атравматичним наконечником; 5 – кільцева пружина; 6 – заплічки внутрішньої і зовнішньої бранші; 7 – зйомні рукоятки.

На стерильні дистальні кінці браншів позаду кільцевої пружини надіваються заплічки внутрішньої і зовнішньої бранші. Сформований марлевий тампон відповідно розмірам мигдаликової ніші фіксується за допомогою фіксуєчої нитки до внутрішньої бранші. Заплічки щільно зжимаються у долоні, що викликає максимальне розходження браншів. Внутрішня бранша з тампоном вводиться у порожнину ротоглотки в тонзиллярну нішу, а зовнішня бранша з атравматичним наконечником фіксується до бокової поверхні шиї за кутом нижньої щелепи. Після чого відпускаємо заплічки, що призводить до максимального стискування тампона у мигдаликовій ніші. Заплічки знімаються, вони знову будуть використані для зняття пристрою після зупинки кровотечі. Тривалість накладання пристрою – від 1 до 3 год.

Нами проведено тонзилектомію з використанням запропонованого пристрою для зупинки кровотечі з тонзиллярної ніші у 45 хворих з позитивними результатами.

Коротко наводимо 3 клінічні випадки.

1. Хворий, 57 р. Діагноз: хронічний декомпенсований тонзиліт. Артралгії. Капіляротоксикоз шкірно-суглобова форма. Операція тонзилектомія проводилась за 100% показаннями до хірургічного лікування. У зв'язку з наявністю супутньої патології – геморагічного діатезу, під час операції після видалення правого піднебінного мигдалика спостерігалась помірна кровотеча, запропонований нами пристрій накладено на праву тонзиллярну нішу, аналогічно – і з лівої сторони. Кровотечу зупинено. Хворий переведений у палату. Через 2 год. після операції пристрої знято. В подальшому у післяопераційному періоді кровотечі не спостерігалось. Раніше, за даними ЛОР-центру ОКЛ, тонзилектомії при наявності супутнього геморагічного діатезу були проведені у 7 хворих, з яких у 6 була помірна операційна кровотеча, яку зупиняли різними методами: прошивання судин у тонзиллярній ніші, прошивання дужок над тампоном на 24 год., проведення гемостатичної терапії.

2. Хворий, 15 р. Проведено двобічну тонзилектомію і аденотомію. Через 4 год. після операції у хворого піднявся артеріальний тиск до 150/110 мм. рт. ст. На фоні цього виникла післяопераційна глоткова кровотеча, зупинка якої супроводжувалась значними труднощами: при тампонаді однієї ніші

кровотеча виникала з іншої, при тампонаді обох ніш – з носоглотки. На фоні внутрішньовенної трансфузійної терапії проведена задня тампонада носа, а на обидві тонзиллярні ніші накладено запропонований нами пристрій. Кровотеча зупинилась через 10 хв. Гемодинаміка, показники пульсу і АТ стабілізувались через 45 хв. Пристрій був знятий через 2 год. у зв'язку із зупинкою кровотечі з тонзиллярних ніш. В подальшому післяопераційний період протікав без ускладнень.

3. У хворої 17 р. на 2-у добу після двобічної тонзилектомії, на фоні передчасної менструації з'явилась кровотеча з нижнього полюсу правої тонзиллярної ніші. Звичайна тампонада ефекту не давала. Черговий лікар вирішив провести тампонаду тонзиллярної ніші з прошиванням дужок над тампоном. У зв'язку зі значно підвищеним блювотним рефлексом прошивання було проблематичним. Наклавши запропонований нами пристрій, кровотечу було зупинено через 20 хв. Пристрій зняли через 3 год., кровотечі у подальшому не спостерігалось.

Висновок: використання запропонованого пристрою для зупинки кровотечі з тонзиллярної ніші забезпечує скорочення тривалості операції, зменшує крововтрату, попереджує ускладнення, які пов'язані з кровотечею та крововтратою, дозволяє економити перев'язувальний матеріал і не вимагає спеціального та дорогого хірургічного обладнання.

Література

1. Заболотный Д.И., Мельников О.Ф. Теоретические аспекты генеза и терапии хронического тонзиллита. – К.: Здоров'я, 1999. – 122 с.
2. Кищук В.В. Обґрунтування та ефективність консервативної терапії хворих на хронічний тонзиліт електромагнітним полем та хімічними імуномодуляторами: Автореф. дис. ... канд. мед. наук. – Київ, 1996. – 20 с.
3. Мельников О.Ф. Современные представления о роли лимфоглоточного кольца в норме и при патологии // Имунологія та алергологія. – 1998. – № 1-2. – С. 64-68.
4. Мітін Ю.В. Оториноларингологія (лекції) – Київ, 2000. – 284 с.
5. Мітін Ю.В., Шевчук Ю.В. Деякі аспекти анатомії і фізіології піднебінних мигдаликів у патогенезі хронічного тонзиліту // Журнал вушних, носових і горлових хвороб. – 2001. – № 1. – С. 23-26.
6. Руководство по оториноларингологии. Заболевания верхних дыхательных путей. Ред. проф. В.К. Супрунов, проф. Н.Н. Усольцев. Медгиз, Т. III. – 1963. – С. 387
7. Солдатов И.Б. Руководство по оториноларингологии. Глотка. – М.: Медицина, 1997. – С. 352-353.
8. Деклараційний патент України на винахід № 73762 U. МПК(2012.01) А61В 17/00. Пристрій для зупинки кровотечі з мигдаликових ніш при тонзилектомії / О.Г. Плаксивий, І.В. Калущкий, І.В. Незборецький, О.Г. Співак, О.О. Мазур (Україна). – Заявлено 05.03.2012; Опубл. 10.10.2012 р. Бюл. №19.

References

1. Zabolotniy DI, Melnikov OF. Theoretical aspects of the genesis and therapy of chronic tonsillitis. Zdorov'ya; 1999:122 p. In Russian.
2. Kishchuk VV. The rationale and effectiveness of conservative therapy in patients with chronic tonsillitis with an electromagnetic field and chemical immunomodulators [dissertation]. Kiev;1996:20 p. In Ukrainian.
3. Melnikov OF. Modern concepts of the role of the pharyngeal lymphoid ring in normal and pathological conditions. Immunologiya ta alergologiya. 1998;(1-2):64-8. In Russian.
4. Mitin YV. Otorhinolaryngology (lectures). Kyiv; 2000:284 p. In Ukrainian.
5. Mitin YuV, Shevchuk YuV. Some Aspects of Anatomy and Physiology of Palatine Tonsils in the Pathogenesis of Chronic Tonsillitis. Zhurnal vushnyh, nosovyh i gorlovyh hvorob. 2001;(1):23-6. In Ukrainian.
6. Ed.: Suprunov VC, Usoltsev NN. Manual on otorhinolaryngology. Diseases of the upper respiratory tract. 1963;3:387. In Russian.
7. Soldatov IB. Manual on otorhinolaryngology. Pharynx. Moscow: Medicine;1997:352-3. In Russian.
8. Plaksiviy AG, Kalutsky IV, Nezboresky IV, Spivak AG, Mazur AA. Declarative patent of Ukraine No. 73762 U. IPC (2012.01) A61B 17/00. Device for stopping bleeding from the niches of the tonsils in tonsillectomy. 2012;(19).

Надійшла до редакції 15.06.18

© О.Г. Плаксивий, І.В. Калущкий, О.О. Мазур, І.В. Незборецький, О.Г. Співак, 2018